

GORDANA KOVAČIĆ: AKUSTIČKA ANALIZA GLASA VOKALNIH PROFESIONALACA. GRAPHIS, ZAGREB, 2006.

AUTOR PRIKAZA: PROF. DR. SC. DAMIR HORGA, FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Prikaz knjige

U izdanju Graphisa, kao sveučilišni udžbenik koji je odobrio Senat Sveučilišta u Zagrebu, tiskana je knjiga Gordane Kovačić *Akustička analiza glasa vokalnih profesionalaca*. Valja odmah reći da to nije samo sveučilišni udžbenik već i izvorno znanstveno djelo jer su u knjizi izneseni rezultati autoričina istraživačkog rada važni za proučavanje ljudskoga glasa u teorijskome i u primijenjenom smislu. Knjiga Gordane Kovačić može se ocijeniti kao dobrodošla u relativno skromnom broju cjelovitih radova o glasu osobito s fonetskog i logopedskog ili govornog (a ne čisto medicinskog) stajališta općenito, pogotovo stoga što se bavi glasom vokalnih profesionalaca i analizira njegove akustičke karakteristike. Autorica je sadržaj knjige od 255 stranica podijelila na dva dijela. U prvome dijelu govori općenito o glasu i metodama njegove analize, a u drugome dijelu iznosi rezultate istraživanja glasa nastavnica kao vokalnih profesionalaca te karakteristike vokalnog zamora na temelju samoprocjene ispitanica i objektivne akustičke analize. Preostali dio knjige čine prilozi, literatura (169 navoda recentnih i relevantnih radova s 318 pozivanja na literaturu) i rječnik.

U prvome dijelu knjige autorica donosi sažetu povijest znanstvenog istraživanja glasa, a zatim opisuje ljudski glas, i to prije svega njegove akustičke karakteristike. Dalje se razgraničuju karakteristike normalnog i disfoničnog glasa i opisuju njihovi akustički parametri i subjektivni psihoakustički atributi glasa te neke mjerne skale. Također se opisuju novi načini određivanja poremećaja kvalitete glasa pomoću indeksa jakosti disfoniije. Vrijednost je ovog dijela knjige, osim što je vrlo informativan i udžbenički jasan, u tome što su akustički parametri ilustrirani zornim grafikonima i slikama koje ilustriraju njihove

promjene. U završnome dijelu prvoga dijela knjige definira se skupina vokalnih profesionalaca i opisuju mogući poremećaji njihova glasa te čimbenici koji ih mogu uzrokovati te ukazuje na nužnost povećane brige o glasu i sustavnoga uvođenja mjera vokalne higijene. Ta se potreba potkrjepljuje primjerom vokalne edukacije nastavnika u Velikoj Britaniji. Ta tematska cjelina dobar je uvod u drugi, istraživački dio knjige. U tom dijelu, pod naslovom *Samoprocjena vokalnog zamora i akustička analiza glasa nastavnica*, autorica je rigoroznim eksperimentalno-istraživačkim postupkom na uzorku od 51 nastavnice ispitala odnose akustičkih i fonacijsko-respiracijskih varijabli s bolestima fonacijskih organa, subjektivnim simptomima vokalnog zamora, životnim navikama i samoprocjenom glasa. Rezultati su pokazali da je 73 % nastavnica imalo poteškoće s glasom (promuklost, gubitak glasa i sl.), da je kod 63 % ispitanica prisutan vokalni zamor te da su životne navike uglavnom dobre. Pokazalo se da postoji povezanost akustičkih i fonacijsko-respiracijskih varijabli sa subjektivnim osjećajem vokalnog zamora, zatim s poremećajima glasa, djelomično s varijablom pušenja, zatim s duljinom radnog staža. Rezultate istraživanja koje se prije svega bavi pitanjem vokalnog zamora kod nastavnica autorica sažima na sljedeći način: vokalni je zamor čest problem nastavnica, bolesti dišnih i fonacijskih organa pogoduju pojavi vokalnog zamora, vokalni se zamor može otkrivati i akustičkom analizom glasa, vokalni zamor može izazvati posljedice u psihosocijalnom statusu govornika i vokalni zamor ovisi o životnim navikama ispitanica. Sve navedeno vodi autoricu prema konačnom praktičnom zaključku da bi se većom brigom o higijeni glasa vokalnih profesionalaca moglo spriječiti

pojavljivanje fonacijskih poteškoća, a time i poboljšati njihova profesionalna uspješnost. Zato je nužno u edukacijskim programima vokalnih profesionalaca, a to znači i nastavnika, uključiti više sadržaja o glasu i njegovu učinkovitom korištenju i čuvanju. Knjiga Gordane Kovačić *Akustička analiza glasa vokalnih profesionalaca* sigurno će zainteresirati stručnjake različitih struka: fonetičare, logopede, fonijatre, inženjere elektrotehnike i vjerojatno postati sveučilišni

udžbenik na fakultetima na kojima se poučava o glasu, a zasigurno će zainteresirati i vokalne profesionalce. Ali njezina je vrijednost i u tome što je autorica još jedanput, osim u ranijim radovima u kojima se ukazivalo na potrebu povećane brige o glasu profesionalaca i osobito nastavnika, to potvrdila izvornim znanstvenim istraživanjem. Valja pohvaliti logičnost rasporeda građe, jasnoću, preciznost i čitkost teksta i konačno grafičku opremljenost knjige.